

Deltagerobservation med inspiration fra etnografisk metode

Den 28. september 2020

Ved Dorte Kousholt, ph.d., cand. psych. og lektor ved Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Århus Universitet

Intro og Formål

I de aktuelle visioner om inklusion, tidlig indsats og tværfagligt samarbejde har psykologer opgaver i forhold til at være med til at udvikle lærings- og udviklingsfællesskaber, hvor børn med forskellige betingelser og deltagelsesmåder kan indgå. Dette indebærer at udvikle kontekstnær viden om de hverdagssammenhænge, børn indgår i, herunder viden om sammenhænge mellem personlige vanskeligheder og sociale dynamikker i fællesskaber.

Kurset præsenterer deltagerobservationer som metode til at udvikle viden om dynamikker i fællesskaber, personlige perspektiver på sociale konflikter og hvordan børn og voksne stiller betingelser for hinandens deltagelse. Tilgangen er udviklet i samarbejde med Charlotte Højholt, som underviser på kurset Børnefællesskaber og deltagerobservation, og de to kursusgange er tænkt i forlængelse af hinanden.

Formålet med kurset er at fremlægge og diskutere metodiske perspektiver og begreber, der kan understøtte arbejdet med at planlægge og gennemføre deltagerobservationer som en del af det daglige psykologarbejde. I kurset vil vi hente inspiration fra centrale diskussioner og begreber i etnografien.

Læringsmål

Uddannelsens mål er, at du udvikler viden om

- centrale diskussioner indenfor etnografisk metode med relevans for deltagerobservationer i psykologisk praksis.
- relevante begreber og opmærksomhedspunkter til at planlægge og gennemføre deltagerobservationer

Uddannelsens mål er, at du udvikler færdigheder i forhold til:

- at tilrettelægge deltagerobservationer og justere deltagelsesgrader og -positioner i forhold til forskellige problemstillinger og forskellige kontekster

Uddannelsens mål er, at du udvikler kompetencer til

- at bringe deltagerobservationer som metode i spil både i eget arbejde og i tværfagligt samarbejde
- at reflektere over muligheder og udfordringer ved deltagerobservation som undersøgelsesmetode
-

Undervisningsform

Undervisningsformen vil variere mellem oplæg og gruppedrøftelser. Undervisningen vil tage afsæt i eksempler fra forskning og aktivt inddrage deltagerens erfaringer med henblik på at forbinde de fremlagte begreber og metoder til aktuelle dilemmaer i arbejdslivet.

Temaer i kurset

- Baggrund og rammesætning af deltagerobservation som metode
- Arbejdet med adgang, position og fokus som deltagende observatør
- Om børneperspektiver, perspektivskift og om at observere på tværs af forskellige sammenhænge
- Etiske retningslinjer og situerede etiske overvejelser
- Hvilken viden kommer der ud af observationer og hvordan sættes den viden i sammenhæng med viden vi får andre steder fra?

Forberedelse/mellem kursusdage

Kurset vil tage afsæt i deltagerens spørgsmål til og erfaringer med observation som metode

Du bedes læse litteratur 1 og 2 under primær litteratur.

Efter kurset

På kurset vil vi arbejde med at forberede observationer i praksis med henblik på at diskutere erfaringer fra disse observationer på kursusgang med Charlotte Højholt.

Primær litteratur

1. Højholt, C. & Kousholt, D. (2012). Om at observere sociale fællesskaber. I M. Pedersen, J. Klitmøller & K. Nielsen (red.), *Deltagerobservation: en metode til undersøgelse af psykologiske fænomener* (1. udg., s. 77-90). København: Hans Reitzels Forlag.
2. Pedersen, M., Klitmøller, J., & Nielsen, K. (2012). En rehabilitering af deltagerobservation i psykologien. I M. Pedersen, J. Klitmøller & K. Nielsen (red.), *Deltagerobservation* (pp. 11-25): Hans Reitzels Forlag.

Supplerende litteratur

Højholt C. & Kousholt D. (2014). Participant Observation of Children's Communities – Exploring Subjective Aspects of Social Practice. *Qualitative Research in Psychology*, 11, 316 - 334.

Kousholt, D. (2018). Forældres samarbejde om børns fællesskaber i skolen - forbundethed og forskelle. In C. Højholt & D. Kousholt (Eds.), *Konflikter om børns skoleliv* (pp. 226-253). København: Dansk Psykologisk Forlag.